

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 20 december 2019

1277/2019

Lag om införselkontroll av djur och vissa varor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*, på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av de krav som fastställts i bestämmelser som avses i artikel 1.2 a–f och j i förordningen när i förordningen avsedda djur och varor förs in i Europeiska unionen.

Denna lag innehåller också de kompletterande bestämmelser som förutsätts i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003, nedan *förordningen om sällskapsdjur*, när det gäller offentlig kontroll vid Europeiska unionens yttre gräns av förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte.

Denna lag tillämpas också på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av de nationella införselkraven i fråga om de områden som avses i artikel 1.2 a–f och j i kontrollförordningen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Denna lag tillämpas inte när djur eller varor förs in från ett sådant land utanför Europeiska unionen som med stöd av Europeiska unionens lagstiftning eller ett avtal med unionen har rätt att vara verksamt på unionens inre marknad när det gäller djuren och varorna i fråga.

RP 56/2019
JsUB 3/2019
RSv 52/2019

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2017/625 (32017R0625); EUT nr L 95, 7.4.2017, s. 1–142
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2013/576 (32013R0576); EUT nr L 178, 28.6.2013, s. 1–26

2 §

Offentlig kontroll av efterlevnaden av nationella införselkrav

Kontrollförordningen tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av de nationella införselkraven i fråga om de områden som avses i artikel 1.2 a–f och j i kontrollförordningen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket och Tullen samt de myndigheter som avses i 7 §,
- 2) *införselställe* en tullanstalt vid Europeiska unionens yttre gräns, via vilken djur och varor som omfattas av tillämpningsområdet för kontrollförordningen förs in i Europeiska unionen,
- 3) *gränskontrollstation* en gränskontrollstation enligt definitionen i artikel 3.38 i kontrollförordningen,
- 4) *annat kontrollställe* ett kontrollställe som avses i artikel 53.1 a i kontrollförordningen,
- 5) *slutdestination* en destination som avses i artikel 51.1 a i kontrollförordningen,
- 6) *livsmedelskontaktmaterial* material och produkter som direkt eller indirekt kommer i kontakt med livsmedel eller som är avsedda eller kan antas vara avsedda att komma i kontakt med livsmedel,
- 7) *medlemsstat* en medlemsstat i Europeiska unionen samt en stat som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om Europeiska unionens inre marknads funktion jämförs med en medlemsstat i Europeiska unionen på grund av ett avtal mellan Europeiska unionen och staten i fråga.

2 kap.

Myndigheter och deras uppgifter

4 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet har i uppgift att allmänt styra och följa verkställigheten av kontrollförordningen, förordningen om sällskapsdjur och denna lag.

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för de uppgifter som anvisats medlemsstaterna i artiklarna 59–63 i kontrollförordningen. Ministeriet utser gränskontrollstationer, andra kontrollställen, slutdestinationer och inreseorter för resande samt avbryter eller återkallar utseendet.

5 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket planerar, styr och utvecklar offentlig kontroll inom tillämpningsområdet för kontrollförordningen, förordningen om sällskapsdjur och denna lag. Verket svarar för den samordning och de kontakter med kommissionen och övriga medlemsstater som avses i artikel 4.2 b i kontrollförordningen.

Livsmedelsverket svarar för de uppgifter som i kontrollförordningen och förordningen om sällskapsdjur ålagts medlemsstaterna och de behöriga myndigheterna i fråga om of-

fentlig kontroll av djur och varor som förs in i Europeiska unionen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Livsmedelsverket gör framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer samt om avbrytande eller om återkallelse av utseendet, om inte uppgiften enligt vad som föreskrivs i denna lag ska skötas av Tullen.

6 §

Tullen

Utöver vad som föreskrivs om Tullens uppgifter i kontrollförordningen eller någon annanstans i denna lag, svarar Tullen för

- 1) offentlig kontroll av djur och varor vid införselställena,
- 2) dirigering av djur och varor till gränskontrollstationen vid införselstället,
- 3) uppgifterna enligt artikel 65.2 i kontrollförordningen,
- 4) uppgifter som anvisats den behöriga myndigheten i fråga om djur och varor som är undantagna från offentlig kontroll vid gränskontrollstationer med stöd av artikel 48 i kontrollförordningen, med undantag av de förhandstillstånd som utgör ett villkor för införsel,
- 5) uppgifter som anvisats medlemsstaterna i artikel 5.3 och 5.4. samt artikel 34.4 i förordningen om sällskapsdjur samt tillsammans med Livsmedelsverket för uppgiften enligt artikel 37 i förordningen om sällskapsdjur,
- 6) offentlig kontroll av andra livsmedel än varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen,
- 7) offentlig kontroll av livsmedelskontaktmaterial, och
- 8) offentlig kontroll av varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen som förflyttas genom transitering vid den gränskontrollstation via vilken varorna förs ut ur Europeiska unionen.

Tullen gör framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer när den offentliga kontrollen gäller andra livsmedel som förs in i Europeiska unionen än varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen, samt om avbrytande och om återkallelse av utseendet. Tullen gör framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av inreseorter för resande samt om avbrytande eller om återkallelse av utseendet.

7 §

Övriga myndigheter

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten är behörig tillsynsmyndighet på de platser för landning av fångsten som avses i 68 a § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014).

Behörig myndighet för en anläggning som är destination för sådana djur eller varor beträffande vilka det föreskrivs om övervakning av transport och ankomst, från gränskontrollstationen till en anläggning eller lokal inom Europeiska unionen, genom en delegerad förordning som antagits med stöd av artikel 77.1 b eller artikel 77.2 i kontrollförordningen är den myndighet som enligt livsmedelslagen (23/2006), lagen om animaliska biprodukter (517/2015) eller lagen om djursjukdomar (441/2013) övervakar den anläggning eller lokal som är destination.

1277/2019

8 §

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter enligt 5–7 § får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Offentlig kontroll

9 §

Kontrollplan

Livsmedelsverket svarar för samordningen av den riksomfattande kontrollplan som görs upp som en del av den fleråriga nationella kontrollplan som avses i kontrollförordningen för att styra och samordna införselkontrollen. Livsmedelsverket och Tullen svarar för utarbetandet av kontrollplanen i fråga om de uppgifter som anvisats dem i lag.

10 §

Rätt att utföra inspektion och att få uppgifter

Bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som gäller inspektioner och provtagningar finns i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen och i artikel 34 i förordningen om sällskapsdjur.

Inspektioner och provtagningar i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras endast av en behörig tillsynsmyndighet eller en myndighet som ger handräckning med stöd av denna lag. Inspektioner och provtagningar får utföras endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller. Om det inte är fråga om inspektion av ett fortskaffningsmedel i omedelbar anknytning till att fortskaffningsmedlet anländer till Finlands tullområde eller ett särskilt skatteområde som hör till det, får inspektionen utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det finns anledning att misstänka att de krav på införsel som avses i kontrollförordningen, förordningen om sällskapsdjur eller denna lag har överträtts eller överträds och att gärningen är straffbar enligt lag och kan leda till fängelsestraff.

Den behöriga tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter, aktörer enligt kontrollförordningen och förordningen om sällskapsdjur och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning, avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för utförande av offentlig kontroll enligt 1 mom.

Livsmedelsverket och Tullen har dessutom trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter ur det register som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för påförande av påföljdsavgiften inom införselkontrollen enligt 15 § i denna lag.

11 §

Undersökning av myndighetsprov

Behandling och undersökning av prover som tagits för myndighetskontrollen ska utföras av Livsmedelsverket eller Tulllaboratoriet eller av ett av Livsmedelsverket eller Tullen utsett officiellt laboratorium.

12 §

Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011). Bestämmelser om Tullens handräckning finns i 100 § i tullagen (304/2016), om Gränsbevakningsväsendets handräckning i 77 § i gränsbevakningslagen (578/2005) och om räddningsmyndighetens handräckning i 50 § i räddningslagen (379/2011).

Livsmedelsverket kan ge Tullen handräckning i särskilda uppgifter som hänför sig till offentlig kontroll.

Kommunalveterinären ger vid behov Tullen handräckning i uppgifter som gäller offentlig kontroll av sällskapsdjur.

Om det finns anledning att misstänka att i kontrollförordningen avsedda djur eller varor har förts in i landet utan att kraven för införseln har uppfyllts, ger kommunalveterinären vid behov Livsmedelsverket och Tullen handräckning genom att utföra kontroll av djuren eller varorna, bistå vid utförandet av kontroll eller utföra uppgifter som hänför sig till verkställigheten av åtgärder som riktas mot djuren eller varorna.

13 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna får Livsmedelsverket lämna ut nödvändiga uppgifter ur en handling och sina personregister

- 1) till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott,
- 2) till regionförvaltningsverket, Gränsbevakningsväsendet, kommunalveterinären, den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och Skatteförvaltningen för skötsel av deras lagstadgade uppgifter,
- 3) till utländska organ och inspektörer, om detta förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland.

4 kap.

Tvångsmedel och påföljder

14 §

Förelägganden, förbud och andra administrativa åtgärder

Om djur eller varor eller införseln av dessa inte uppfyller eller misstänks inte uppfylla kraven på införsel, ska den behöriga tillsynsmyndigheten vidta de åtgärder som föreskrivs i kontrollförordningen, förordningen om sällskapsdjur eller denna lag.

Bestämmelser om isolering och karantän för djur och varor finns i artiklarna 65–67 i kontrollförordningen och artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur. Närmare bestämmelser om kraven på isolering och karantän för djur får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Påföljdsavgift inom införselkontrollen

Livsmedelsverket eller Tullen kan bestämma att den aktör som svarar för införseln av djur eller varor ska betala en påföljdsavgift inom införselkontrollen på minst 300 euro och högst 5 000 euro, om aktören

- 1) försummar sin skyldighet enligt artikel 56.4 i kontrollförordningen eller artikel 34.2 i förordningen om sällskapsdjur att visa upp djuren eller varorna för offentlig kontroll,

2) visar upp djuren eller varorna för offentlig kontroll enligt 1 punkten på felaktiga grunder,

3) visar upp ett förfalskat införseldokument eller ett förfalskat undersökningsresultat som hänför sig till införselkraven,

4) för in eller försöker föra in djur eller varor i strid med bestämmelser som gäller områden som nämns i artikel 1.2 i kontrollförordningen och som antagits av Europeiska unionen eller utfärdats i medlemsstaterna för att tillämpa unionens lagstiftning, eller i strid med de förutsättningar som föreskrivs i kapitel II eller III i förordningen om sällskapsdjur eller nationella införselkrav som ställts i lagstiftningen,

5) transporterar eller låter transportera andra djur än sällskapsdjur i strid med artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 så att de kan orsakas skador eller onödigt lidande eller utan de förutsättningar som nämns i artikel 3 i den förordningen,

6) i övrigt försummar sin skyldighet att på förhand utreda införselkraven enligt 4 punkten.

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepats. Avgiften behöver inte påföras eller avgiften kan påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepats, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras en fysisk person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som behandlas i domstol eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift påförts en fysisk person får personen inte i domstol dömas till straff för samma gärning.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än sex månader sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter den dag då det lagakraftvunna avgörande som gäller betalning av påföljdsavgiften meddelades. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter.

16 §

Vite eller tvångsutförande

Tillsynsmyndigheten kan förena ett föreläggande eller förbud som utfärdats med stöd av Europeiska unionens lagstiftning med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

17 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för regleringsbrott finns i 46 kap. 1 § 1 mom. 7 punkten i strafflagen (39/1889) och bestämmelser om straff för smuggling i 46 kap. 4 § i strafflagen.

Särskilda bestämmelser

18 §

Skydd för personer som rapporterar om överträdelser

Om en anmälan till den behöriga myndigheten om en faktisk eller misstänkt överträdelse av de bestämmelser som omfattas av myndighetens tillsyn har gjorts av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om ett röjande av personens identitet utifrån omständigheterna kan bedömas orsaka personen skada.

19 §

Avgifter för statliga myndigheters prestationer

För statliga myndigheters tillsyn enligt Europeiska unionens lagstiftning eller enligt denna lag tas det ut avgifter enligt de grunder som föreskrivs i kontrollförordningen och lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemangen enligt artiklarna 79–82 i kontrollförordningen och om bestämmandet av avgifternas storlek får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i fråga om Livsmedelsverket och genom förordning av finansministeriet i fråga om Tullen.

20 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring hos en förvaltningsdomstol finns till och med utgången av år 2019 i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får dock sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Från och med ingången av 2020 finns bestämmelserna om ändringssökande i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I andra beslut än beslut om påföljdsavgift inom införselkontrollen kan det bestämmas att beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Besvär över beslut om djur ska behandlas skyndsamt.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i tullagen. Vid sökande av ändring i beslut som Tullen fattat vid kontroll enligt 6 § 1 mom. 6 och 7 punkten med stöd av artikel 66 eller artikel 138.2 d i kontrollförordningen tillämpas dock till och med utgången av år 2019 vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen och från och med ingången av år 2020 lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

21 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 december 2019.

Genom denna lag upphävs lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996), nedan *den upphävda lagen*. Den upphävda lagens 5 § förblir dock i kraft till och med den 20 april 2021.

Följande författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft:

1) jord- och skogsbruksministeriets förordning om fjäderfä och andra fåglar samt kläckägg av dessa som importeras från länder utanför Europeiska unionen (867/2008),

1277/2019

2) jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa levande djur samt embryon och könsceller från dem som importeras från länder utanför Europeiska unionen (866/2008),

3) jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa mikrober, parasiter och varor som importeras från länder utanför Europeiska unionen och som medför risk för spridning av djursjukdomar (776/2019),

4) jord- och skogsbruksministeriets förordning om sammansatta produkter som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer (1044/2019).

Helsingfors den 19 december 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä